

מסורת הש"ס

רש"י

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

ר"ן

פח.

עין מושפט
גר מצוה

(א) וְלֹא לַחֲתַן וְעַיִן מִרְיָם
וּמִלֵּאמָה בְּחֻמֵּי קִדּוּשֵׁי נָשִׁים
דִּיבּוּ וְכִי אֶלְמָנָה וְכִי
הַמְּתוּקָה מִשְׁתֵּה וְכִי
הַמְּתוּקָה מִשְׁתֵּה מִמֶּנּוּ
וְכִי רָחֵל וְכִי לֵוִי (ב) וְכִי
לֵדָה (ג) וְכִי דָף נָשִׁים
וְעַיִן מִרְיָם דִּיבּוּ בְּחֻמֵּי

חוריה אור השלם

1. ואשר יבא את רעהו
ביתו לחטב עצים ונדרה
ידו בנדרו לטוב העץ
ונשלה הברדלס מן העץ
והקצא את רעהו ונתן
הוא יטע אל אחת
העצים והקלה הקי
דברים יט ה

הגהות הב"ח

(ב) רש"י ד"ה ר"מ וכו'
לכדי מי שהוא בלא רשות
העין דלא אחר מקצת
דיעה לאו ככל דיעה
ומתא וכו' לא ככל דיעה
לא אחר גולה וכו' מקצת
דיעה ככל דיעה ולא
ומי ככל דיעה נפיל
ומי ככל דיעה נפיל
וכדל: (ג) ד"ה אחר רב
וכי ככל דיעה פלגי אלא
בדוקא דקרא: (ד) ד"ה
לא שט וכו' פלגי דחנות
מודר הנאה:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה הנהר וכו'
בדקאמא פסיקתא: ועין
נחום שס:

הגהות מור"ב

רגשובורג
א) בהר"ן ד"ה וסומא וכו'
וכי סומא ממשלס התם
בפרק ואלו הן הגולן. ג"כ
פ"ה חמשה שיעור
מחזיקי שריצה למכות
ט' ע"כ ותבין סומת
הר"ן ג"כ ד"ה סומא
המתחלפות הן:

פירוש הרא"ש

וספני רבא סעניניה
דקרא ב'י. כלומר לעולם
ר"מ אולי נדר משמעותי
דקרא וכו' לא כתיב אלא
כלל ראות הוה משמע
סומא אלא משום דכתיב
תרי מיעוטי מרבה סומא

כדכתיב ואשר יבא את רעהו ביער דהוה ידע ליה (אבל) סומא
אע"פ שלא ראהו ששם הוא על ידי שמיעה ידע שהוא לשם ונימא
דכתיב גלות להכי אילטרין קרא בלא ראות פרט לסומא דאילו חייב
גלות: סריבי מאיר אומר בלא ראות לרבות את הסומא. שגולה

דהא אילו רואה והיינו דאילטרין קרא
לרבותי מי שהוא בלא ראות (א) בלא
רשות העין דלא אחר מקצת ידיעה
בכלל ידיעה ונימא דהואיל ומקצת
ידיעה לאו בכלל ידיעה לא יבא גולה
להכי אילטרין לן ריבויא דקרא
למיעוטי גלות וקשיא דר"מ אדר"מ
בדממני קאמר רבי מאיר מקצת
ידיעה בכלל ידיעה ולא יפר והכא
קאמר לה לא אמרין מקצת ידיעה
בכלל ידיעה: אמר רבא לא קשיא
הכא מעניניה דקרא. גבי רואה
לאו במקצת ידיעה (א) בכלל ידיעה
פלגי אלא מדיוקא דקרא דדייק
הכי: רבי יסודה סבר כל דבר
מיעל ליער הוא. כל מי שיכול
ליכנס ליער גולה ואפי' סומא נמשמע
ואתא בלא ראות דלא אילטרין דכי
הכי דממני מכלל ראות ממרבי
נמי מיער והי רבוי אחר רבוי ואין
רבוי אחר רבוי אלא למעט וכלל
ראות ממעט לקומא: כל דבר מידע
הוא. כלומר כל שיש לו ידיעה
כשזרק אכן להיכן נפלת וסומא לאו

בר מידע הוא: וכו' אחרת בלא ראות פרט לסומא. דאילו גולה הו
מיעוט אחר מיעוט מכאן דעת וכלל ראות ואין מיעוט אחר מיעוט
אלא לרבות ואתא בלא ראות ומרבה סומא: גב' לא שט.
דיוכל ליתן לה אע"ג (א) דהוא מודר הנאה ממנו אלא דלמחר לה
בענין זה אין לך רשות בהן אלא מה שאת נשאת ונותנת למחר
פוך דכיון דלמחר לה הכי לא קנה בעל ויכול ליהנות מהן דמשל
אשמו הוא אוכל: אכל אחר לה מה ששרי עשי כן. אע"ג
דלמחר לה שאין לבעלי רשות בהן דמי כמי שקנה הבעל מיד האב
יד אשה כד בעלה וכמי שנתן לחתנו דמי שהרי הרשה לה בהן
לעשות מהם כל דבר ואסור הבעל בהן: ושמואל [אומר אפילו]
אמר לה מה ששרי כו'. קסבר לא אמרין יד אשה כד בעלה:

כמאן
לה הבעל מוונת הקדוין לה ונמנמה והומירה אין לו לבעל צאות מותר כלום וכדאמר בפרק מי שאלמר הריני נזיר (נזיר דף כד:) "בדקאמא
מעיסתה כל שכן בשניה אחר שאין לו לבעל שום זכות צאות מוונת הקדוין לה משום הכי תני והוא רוצה לתת לבתו מעות שהיו מלוין
להוציא אותן בחפזיה וכו' ה"ג י"ט לו לבעל זכות בהן וכדאמא ב'י' חזקת הבתים" דלמדין התם ילקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות נמלא
זה נהנה ממחמי שהדירו הנאה לפיכך צריך שיאמר לה הרי המעות האלו נתונים לך בחמתה וכלבד שלא יבא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נותנת
לפין. ודוקא דלמחר לה הכי מ"ל לישני אכל אחר אין לבעליך רשות בהן בלמוד לא מהני דממני רבי מאיר היא דלמחר יד אשה כד בעלה כדמוק
לה בנמרא. וכי מימא אס כן כי אחר לה נמי אלא מה שאת נותנת לפיך אמאי היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל עד
שתתן אותם למחר פיה הרי בנאותה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אחר לה מה שאת נותנת לפיך אכל אי אחר לה אלא מה
שאת מתכסה ויכילא בו לא מהני וקני יתהוין בעל. ואיכא מ"ד דהוא הדין בשותף לה לאחיה דבר שהיה דלא קנה יתהוין בעל כיון שאף לה לא
הקנה לגמרי אלא לאותו דבר כלבד: גב' לא שט אלא דלמחר לה מה שאת נותנת לפיך. כלומר כלישנא דממני דלמחר לה תרמי על מנת
שאין לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נשאת ונותנת לפיך כבי האי גוונא בלמוד הוא דלא קנה יתהוין בעל משום שמה ששרי עשי לא מהני

לדרכה אמי שפיר דהכא והתם סבירא ליה דמקצת ידיעה לאו ככל
ידיעה אכל דרבי מאיר אדרבי מאיר קשיא דהא כרישא מודה ר"מ
דיפר ביום שלאחריו אע"ג דליכא מקצת ידיעה דהיינו שידע שיש
נדרים אלאמא מקצת ידיעה לאו ככל ידיעה דמאי דלמחר בסיפא
לא יפר היינו משום דכיון שידע שיש

מפירין ידיעה גמורה חשיבא ליה
אכל היכא דליכא אלא מקצת ידיעה
כרישא לאו כדדיעה חשיבא ליה
והכא אחר לרבות את הסומא אלאמא
חשיבא ליה מקצת ידיעה ככל ידיעה.
וקשה לי מאי קשיא שאני הכא
דקרא דייקי הכי וכי מימא הכי פריך
נגמר מינה א"כ מאי קא משני רבא
הכא מענינא דקרא ונ"ל דסבירא
לן דלא מקרא דייקי הכי ר' יהודה
ור"מ דקרא משמע הכי ומשמע אמי
אלא מר אחר סבירא ומר אחר
סבירא וכל חד מסמין ליה אקרא
באשמכחא בעלמא ומש"ה פריך
מינה ומשני רבא דלאו כדקס"ד
בסבירא בעלמא תלו אלא הכא
מענינא דקרא וליכא למימר נגמר
מינה דנדרים ורואה לא שייכי כלל.
ול"ג הכא מענינא דקרא והכא
מענינא דקרא דליתיה בעיקר נסחי
ולמאן דגרס ליה מעיקרא פרישין
נגמר מינה ומשני דהתם דייקי קראי
הכי והכא דייקי איפכא: הכא
ל"ה לרבי מאיר מקצת ידיעה ככל
ידיעה ושאינא הכא גבי סומא שהרג בשוגג דרבייה קרא בלא ראות
פרט לסומא דמשמע שאינו רואה כאן אכל רואה במקום אחר:
וסומא לאו בר מידע הוא. שאינו יכול לידע ולכוין מקום חבירו
ממש ואי אחרת בלא ראות פרט לסומא מבלי דעת נפקא ליה
הילכך הוה ליה מיעוט אחר מיעוט ואינו אלא לרבות. והך סוגיא
מחלפא התם בפרק ואלו הן הגולין: [ב"ה] הנודר הנאה מחפסו
והוא רוצה לתת מעות לבתו. הא דתני מעות משום דלי יתיב לה
מוונת אין צריך לומר לה כלום לפי שאין לבעל זכיה בהן והיינו
דמתן בפרק אין בין המודר (לעיל דף נח.) וכן את אשמו ולא הצריכיהו
לומר וכלבד שלא יבא לבעליך רשות בהן משום דכיון דלמחר יד אשה
במקום הבעל לית ליה לבעל שום זכות צאות מוונת שרי אפי' נתן

כמאן
לה הבעל מוונת הקדוין לה ונמנמה והומירה אין לו לבעל צאות מותר כלום וכדאמר בפרק מי שאלמר הריני נזיר (נזיר דף כד:) "בדקאמא
מעיסתה כל שכן בשניה אחר שאין לו לבעל שום זכות צאות מוונת הקדוין לה משום הכי תני והוא רוצה לתת לבתו מעות שהיו מלוין
להוציא אותן בחפזיה וכו' ה"ג י"ט לו לבעל זכות בהן וכדאמא ב'י' חזקת הבתים" דלמדין התם ילקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות נמלא
זה נהנה ממחמי שהדירו הנאה לפיכך צריך שיאמר לה הרי המעות האלו נתונים לך בחמתה וכלבד שלא יבא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נותנת
לפין. ודוקא דלמחר לה הכי מ"ל לישני אכל אחר אין לבעליך רשות בהן בלמוד לא מהני דממני רבי מאיר היא דלמחר יד אשה כד בעלה כדמוק
לה בנמרא. וכי מימא אס כן כי אחר לה נמי אלא מה שאת נותנת לפיך אמאי היינו טעמא משום דכיון שאין אשה זוכה בנכסים כלל עד
שתתן אותם למחר פיה הרי בנאותה שעה אין הבעל יכול לזכות בהן ולפי זה דוקא כי אחר לה מה שאת נותנת לפיך אכל אי אחר לה אלא מה
שאת מתכסה ויכילא בו לא מהני וקני יתהוין בעל. ואיכא מ"ד דהוא הדין בשותף לה לאחיה דבר שהיה דלא קנה יתהוין בעל כיון שאף לה לא
הקנה לגמרי אלא לאותו דבר כלבד: גב' לא שט אלא דלמחר לה מה שאת נותנת לפיך. כלומר כלישנא דממני דלמחר לה תרמי על מנת
שאין לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נשאת ונותנת לפיך כבי האי גוונא בלמוד הוא דלא קנה יתהוין בעל משום שמה ששרי עשי לא מהני

טפי
דקרא ב'י. כלומר לעולם ר"מ אולי נדר משמעותי דקרא וכו' לא כתיב אלא כלל ראות הוה משמע סומא אלא משום דכתיב תרי מיעוטי מרבה סומא
וכי סומא ממשלס התם בדקאמא פסיקתא: ועין נחום שס:
בהר"ן ד"ה הנהר וכו' בדקאמא פסיקתא: ועין נחום שס:
א) בהר"ן ד"ה וסומא וכו' וכי סומא ממשלס התם בדקאמא פסיקתא: ועין נחום שס:

א מ"י פ"ו מהל'
נדרים הל"י טושי"ה
י"ד פ"י רבנא פ"י פ'
בב ב"י שם פ"י מהל'
וכה ומתנה הל"י
פ"ה ל"ו רבנא וישן פ'
טושי"ה שם וטושי"ה אביע
פ"ה פ"ה פ"ה יא:

חוספות

בב"י דר"ה שאני
יודע שהאמר
אלו וסומא לאו בר מידע
הוא שאני יכול לראות אם
פירי עמו אם לאו דלמחר
רבי מאיר בנדר משמעותי
דקרא כמו במתנותיה דלמחר
לא קראת כלל כיום משמע
והפירוש האילו וסומא שאני
יכול להפיר: ואי אחרת
כ"י. אלא שפ"ה מיה בלא
דלא נרשטא: המדרש חתני
דמחנה הוה לרבינו דודאי
לשם חתנות לא משמע
גרסין מה שיש מקצת
ספרים והכא מעניניה
דקרא ושם אישע וי"ס
דלא נרשטא: המדרש חתני
כ"י נתינים לך במתנה.
ואע"ג דנתינה הוא דבר
אין זה אלא גורם הנאה
דמתן (לעיל ד' נח.) וכן
אשמו ויניו: לא שט אלא
דלמחר לה מה שאת נשאת
ותמנת למחר פ"ך. דלא
היחא המתנה שלה לכל דבר
הילכך אס אחר לה ע"מ
שאין לבעליך רשות בהם
לא קנה הבעל אלא אחר
לה מה שחפזי קנאשם
בעל אלא כי אחר לה
מה שאת נשאת ונותנת
לפין דמתנה לא היא
גמורה לא אמרין יד אשה
כד בעלה ופיר' דהכלה
כרד לנבי שמואל דהיינו
באשורי והכלה כרבי מאיר
דבר קאי טומיה הארמי
בפ"ק דקדושין (דף נג.)
ד"ה וד"ה:

